GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 38. *Duminecă 17 (29) Februariu* 1885.

Brașovŭ, 16 (28) Februariu 1885.

Foile din România, și mai cu sémă „Românulŭ“, adeseorĭ au atrasŭ atențiunea Maghiariloŭ, într'unŭ modŭ fórte cuviinciosŭ și chiar frățesce, că nu duce la bunŭ sfĕrșitŭ purtarea lorŭ față cu naționalitățile și mai alesŭ cu Românii. Le-au spusŭ adeseorĭ, că numai împărțindŭ Maghiarii dreptatea și libertatea cu celelalte némurĭ conviețuitóre, statulŭ se consolidézá și în vremurĭ de grea cumpĕnă e feritŭ prin puterea brațelorŭ unite de orĭce periculŭ.

Ba au mersŭ uneorĭ mai departe foile din România, învinovățindu-ne adeseorĭ pe noi, că amŭ fi neastêmpĕrațĭ, și vorbindŭ de împăcare. Nu ne-amŭ miratŭ de acésta, căcĭ nimenea nu ne cunoscea traiulŭ nostru, și fiind-că ne vedéu cu capulŭ încă totŭ pe umere, au pututŭ fi amăgițĭ sĕ crédă câtva timpŭ, că periculŭ ce amenință esistența nóstră nu ar fi atâtŭ de încornuratŭ precum îlŭ descriemŭ noi.

Trebuia însĕ sĕ sosésca unŭ timpŭ, când foile streine și prin urmare și foile din România, sĕ se convingă, că amŭ fostŭ multŭ mai cruțătorĭ față cu Maghiarii, decâtŭ ca sĕ putemŭ arăta starea nóstră în tótă goliciunea ei. Acelŭ timpŭ a sositŭ.

Nemulțămirea ce se ridică în Ungaria din tóte unghiurile țĕrii din partea naționalitățilorŭ în contra dominațiunei arbitrare și apĕsătóre a Maghiarilorŭ, a deschisŭ ochii celorŭ amăgițĭ și, urmărindŭ cu atențiune actele ḑilnice ale Maghiarilorŭ, au ajunsŭ la convincțiunea, că actuala stare de lucrurĭ în statulŭ ungarŭ e într'adevĕrŭ de nesuferitŭ.

In astfelŭ de împrejurărĭ, „Românulŭ“ dela 15 Faurŭ nu'șĭ póte înăbușí vocea, d'a atrage în modŭ seriosŭ din nou atențiunea Maghiarilorŭ asupra periculelorŭ, la carĭ espunŭ ei statulŭ prin purtarea lorŭ despotică față cu naționalitățile, și încă în nisce împrejurărĭ esterne, carĭ nu suntŭ nicĭdecum de natură de a le asigurá o situațiune trainică.

Eată articululŭ „Românului“, din care Maghiarii multe potŭ învĕțá în interesulŭ lorŭ propriu și alŭ esistinții statului:

»De multŭ, adese și chiar mai deunăḑĭ, mărturirămŭ aci că recunóscemŭ și admirămŭ patriotismulŭ Ungurilorŭ. De multŭ asemene amŭ ḑisŭ adese Ungurilorŭ, în desele convorbiri ce avurămŭ p'atuncĭ cu dênșii, că espunŭ patria lorŭ la marĭ pericule, stăruindŭ în a face concista celorlalte naționalitățĭ, prin puterea brutală. Au triumfatŭ Ungurii prin patriotismulŭ lorŭ, prin multele și necurmatele sacrificii ce au făcutŭ și prin multele și gravele loviri ce au căḑutŭ pe imperiulŭ Austriei. Și după isbênda lorŭ, ḑiserămŭ adese aci Ungurilorŭ, și uneorĭ și prin graiu: acum c'ațĭ triumfatŭ, vĕ vine și mai lesne sĕ vedețĭ periculele ce vĕ încunjóră și carĭ amenință Orientulŭ, și multŭ mai lesne sĕ întindețĭ o mână într'adevĕrŭ frățéscă naționalitățilorŭ, multŭ mai lesne sĕ le cucerițĭ mintea și inima, prin dreptate, prin egalitate și prin identitatea intereselorŭ.

Monarchia austriacă are Italianĭ, Românĭ și 17 milióne de Slavĭ. Austria a începutŭ sĕ înțelégă bine situațiunea și tinde mereu a transforma imperiulŭ într'o confederațiune în care naționalitățile sĕ fiá legate între dênsele prin dreptate, prin libertate și prin identitatea intereselorŭ.

Cum óre Ungurii nu s'au convinsŭ încă, că urmândŭ d'a impune cu sila maghiarismulŭ îșĭ perdŭ în acéstă lucrare cele mai prețióse puterĭ și silescŭ astfelŭ naționalitățile sĕ-i urască și la ḑi de cumpănă sĕ se rădice împreună contra lorŭ? Ei, carĭ au preferitŭ a vorbi latinesce pentru a nu vorbi nemțesce, cum nu înțelegŭ că Slavii, și când o veni cuțitulŭ la osŭ chiar Românii, mai lesne vorŭ vorbi rusește, pentru ca sĕ-șĭ rĕsbune de Ungurĭ, de câtŭ unguresce?

Ungurii suntŭ bărbațĭ politicĭ. Când pasiunea maghiarismului nu-i orbesce, ei vĕdŭ și întrevĕdŭ evenimentele politice, presinte și viitóre. Cum dér nu vĕdŭ că, cu tóte solemnelele făgăduințe pentru manținerea păcii, este peste putință chiar făgăduitorilorŭ d'a sĕ ține de cuvêntŭ? Pe ce temeliă așeḑat-au acum pacea generală puternicii făgăduitorĭ? P'aceea a prea puternicei armate germane, în virtutea căreia cei trei imperatorĭ se întêlniră și se înțeleseră la Skiernewicĭ. Stăruimŭ a crede că toțĭ sciu că, orĭ câtŭ de puternice suntŭ invoirile așeḑate pe mănunchiurile baionetelorŭ, ele suntŭ cu totulŭ trecătóre îndată ce nu este deplină identitate de interese. Vine o ḑi în care interesele deslipescŭ manunchiurile baionetelorŭ, orĭ câtŭ de bine așeḑate ar părea ele că suntŭ. Negreșitŭ că nu putemŭ sci ce învoire s'a făcutŭ între cei doi séu cei trei imperatorĭ, învederatŭ însĕ este pentru orĭ cine că învoirea s'a făcutŭ. Urmărindŭ interesele și logica lorŭ suntemŭ asemenea fórte dispușĭ a crede că peninsula balcanică, fiind peste putință d'a rĕmâné astfelŭ precum a ticluit'o congresulŭ dela Berlin, regularea iei s'a refăcutŭ în conferința dela Skiernewicĭ. Totŭ din acestŭ punctŭ de vedere suntemŭ tare dispușĭ a crede că ducele d'Abrantes are dreptate când ḑice:

»Când cercetéză cineva cum congresulŭ dela Berlin a datŭ Austriei Bosnia până dincolo de Mitrovitza, președenția conferinței celorŭ patru pentru legarea căilorŭ ferate turcescĭ, poliția cóstelor Muntenegrului și comisiunea rîurénă a Dunării, pare învederatŭ că înțelegerea celorŭ douĕ imperii s'a preocupatŭ de sórtea peninsulei Balcanilorŭ, și este greu sĕ nu se ia în considerare eventualitatea cea mai neliniștitóre dintre tóte pentru unŭ spiritŭ patrioticŭ: — împărțirea Turciei făcêndu-se în aceleașĭ condițiunĭ ca și împărțirea Poloniei.« *).

Décă dér se va fi făcutŭ o asemenea învoire — ce pare fórte logică — credŭ óre Ungurii că prin opunerea lorŭ vorŭ isbuti se împedece pe Germania, pe Austria, cu milióńele ei de Slavĭ, și pe Rusia, d'a pune în lucrare a lorŭ tocmélă? Décă au acéstă credință, admirămŭ încrederea ce au în patriotismulŭ și în armata lorŭ; afirmămŭ însĕ, că tótă lumea va ḑice cu noi, că acéstă speranță este cu totulŭ ilusoriă.

Slavii sunt cu Austria pe câtŭ timpŭ li se va recunósce deplina lorŭ autonomiă. Alegerile carĭ se vorŭ face în véra viitóre vorŭ da o maioritate și mai mare naționalitățilorŭ din Austria, carĭ luptă pentru drepturĭ egale ca cele acordate Ungurilorŭ.

Armata ungară este negreșitŭ vitéză, patriotă, dér ea se compune acum, după sistema cea nouă, și din regimente din celelalte naționalitățĭ. Cum dér puté-va ea sĕ lupte, cu sorțĭ de isbêndă, contra tuturorŭ naționalitățilorŭ din Austro-Ungaria, décă Ungurii vorŭ stărui a le jicní, a-le lovi în drepturile lorŭ, în locŭ d'a câștiga a lorŭ iubire și frățietate printr'o deplină egalitate pentru toțĭ cei din regatulŭ S-tului Stefanŭ?

Câtŭ despre noi, cu mare durere afirmămŭ că décă Ungurii nu vorŭ intra — și încă câtŭ mai curêndŭ — pe calea egalității și a frățietății, rĕu vorŭ face naționalitățilorŭ, rĕu vorŭ face Austriei, dér mai multŭ de cât toțĭ ei vorŭ suferi, căcĭ vorŭ sili pe toțĭ în contra lorŭ a se ridica.

Sĕ sperămŭ însĕ că, pericolulŭ fiindŭ învederatŭ, vorŭ înțelege în fine și vitejii noștri vecinĭ că salvarea, pentru tóte naționalitățile în genere și în parte pentru cea ungară, este numai în legăminte de egalitate și frățietate cu naționalitățile din Austro-Ungaria, și că vorŭ intra îndată pe acéstă cale cu sinceritate și cu credință.

Speranța nóstră se întemeiézá încă pe înțeleptulŭ și căldurosulŭ apelŭ ce-a adresatŭ Ungurilorŭ prin discursulŭ sĕu d. Rieger, capulŭ necontestatŭ alŭ partidei naționale cehe. Ea se întemeiază pe cuvintele rostite în parlamentulŭ austriacŭ de polonulŭ comitele Adalbert Dzieduszycki în favórea drepturilorŭ Rutenilorŭ din Galiția. Ea se întemeiézá în fine pe cuvintele ḑise în camera din Peșta de către renumitulŭ scriitorŭ ungurŭ d. Maurice Jokay, în privința nedreptății Ungurilorŭ contra naționalitățilorŭ nemaghiare din țéră.

»Nicăirĭ, ḑise d. Jokai, puterea brutală n'a pututŭ sĕ'șĭ stabilésca o domnire dăinuitóre. Acoperițĭ cu pei de tigru și cu ferŭ am cuceritŭ, în secolulŭ alŭ 9-lea, câmpiile Dunării, și ne servimŭ astăḑĭ cu aceleașĭ arme pentru a ne păstra posițiunea ca minoritate domnitóre în acéstă țéră.

»In secolulŭ alŭ 19-lea pelea de tigru ș'a perdutŭ farmeculŭ și șorțulŭ lucrătorului are dreptŭ la mai multŭ respectŭ.

»Décă voimŭ sĕ recucerimŭ Ungaria, numai prin lumină, prin sciință și mai cu sémă prin împăciuire putemŭ spera s'ajungemŭ la acestŭ scopŭ.

„Sĕ 'ncetămŭ d'a sili prin apăsare pe Slavii din Ungaria d'a reveni inimicii noștri neîmpăcațĭ; sĕ lepădămŭ rolulŭ de temnițarŭ nedemnŭ alŭ unui poporŭ, care nu disperă de viitorulŭ sĕu.“

Cu tóte că d. Jokai a uitatŭ pe Românĭ, totușĭ îi strîngemŭ măna cu frățietate și, în interesulŭ Ungariei ș'alŭ celorlalte popóre, poftimŭ din inimă ca cuvintele sale sĕ devie noua evangeliă a națiunei ungare ș'a tuturorŭ poporelorŭ din Austria și din peninsula balcanică.

*) Ducele d'Abrantes Naționalitățile din Austro-Ungaria. »Revue Nouvelle« dela 1 Decemvre 1884.

CRONICA POLITICĂ.

Se pare că Slavii din Austria îșĭ strîngŭ totŭ mai multŭ rêndurile, mai cu sémă de când cu pregătirile pentru aniversarea de 1000 de anĭ a lui Cirilŭ și Metodiu. Cumcă nu puțină îngrijire inspiră acésta mișcare a Slavilorŭ austriacĭ Maghiarilorŭ ne-o dovedescŭ foile acestora. »Pester Lloyd« e informatŭ telegrafice din Viena, că demonstrațiunile naționale în cercurile slave de acolo esŭ totŭ mai multŭ la ivélă avêndŭ adeseorĭ unŭ caracterŭ panslavistŭ pronunțatŭ. La 12 Februariu n. șĭ-a ținutŭ adunarea generală societatea slavă „Akademicky Spolek,« la care au asistatŭ delegațĭ d'ai tuturorŭ reuniunilorŭ slave din Viena ca »Ognisko,« »Tatran« (slovacă,) »Svonimir« (croată) și „Sicz« (rutén̆ă.) S'a vorbitŭ despre comunitatea națională a tuturorŭ Slavilorŭ din Austria, fiindŭ violentŭ atacațĭ Ungurii. Pe de altă parte reuniunea cehă »Komensky« érășĭ întocmesce o visitare în massă a teatrului naționalŭ din Brünn pentru ḑiua de 8 Martiu. Ungurii o consideră acéstă procesiune teatrală ca o demonstrațiune, fiindcă în invitare se ḑice: »E vorba de a întinde frațilorŭ noștri din Moravia mâna de amiciță, spre a-i întețĭ la nou lucru pe terenulŭ naționalității.«

*

Abia s'a terminatŭ conferința Congului, și deja se vorbesce despre o nouă conferință ce se va ține în Berlinŭ și care se va ocupa cu diferențele ce esistă între Italia și Turcia în privința ocupării porturilorŭ dela Marea roșiă. Sgomotulŭ despre acéstă nouă conferință îșĭ are isvorulŭ în cercurile diplomatice și »N. fr. Presse« îi dă încâtva creḑĕmêntŭ, din causă că Italia s'ar fi întinsŭ pré departe cu ocupațiunea porturilorŭ de pe litoralulŭ Mărei roșii. Deja o parte a espedițiunei va plecá în curêndŭ, precum se scrie din Roma. De astădată va pleca și artileriă de munte și cavaleriă, și corpulŭ de espedițiune va numĕra vre-o 3000 de ómenĭ. Prin urmare pe la mijloculŭ lui Martiu Italianii vorŭ avé în Massauah 6500—7000 de ómenĭ cu unŭ însemnatŭ parcŭ de artileriă și vorŭ și începe a merge înainte. Se ḑice că Italianii au de gândŭ sĕ ocupe până în primăvéră Sinhatulŭ, Tacca și Cassala.

*

In ședința din 20 Febr. Escelența sa Szontágh Pál, deputatŭ guvernamentalŭ, în fulminantulŭ sĕu discursŭ, ḑise între altele »că despre o parte a imperiului sântului Stefanŭ se obicĭnuesce a se ḑice, că este mărgéua imperiului maghiarŭ. Acésta numire o revindecă mai cu sémă Fiume pe séma sa. Insĕ țéra are o parte pre care nu o numesce nicĭ mărgeauă, nicĭ mărgăritarŭ, ci o numesce stânca de granitŭ, care în răsăritŭ a păzitŭ în timpurile trecute și în tóte privințele unitatea Ungariei, intregitatea regatului sf. Stefanŭ, și acésta parte este: Ardélulŭ. In ce legătură stă acésta cu principiulŭ denumirilorŭ? Astfelŭ, că despre magnații ardelenĭ nu póte ḑice ce a ḑisŭ despre cei ai Ungariei.

Pre magnaţii ardeleni nicĭ mânile de catifea (bârson) ale guvernului Mariei Teresiei nu i-a putută a-bate de la cărarea naţionalităţii şi a patriotismului. Turcii şi Tatarii au rărită şirurile lorŭ, şi cu ocasiunea ultimelorŭ mişcărĭ din 1849 magnaţii ardelenĭ aŭ jertfitŭ din greu sângele şi averea lorŭ **sacrilegelorŭ de ja-fuitorĭ române.** (gyilkos oláh-rablóbandáknak). Considerândŭ numai în ultimele verdicte ale curţilorŭ cu juraţĭ, apoi dacă se va acceptá principiulŭ alegerii, uşorŭ se póte prevedé ce elemente vorŭ ajunge în casa de susŭ...« Aşa am aflatŭ în nr. 50 din 1885, reprodusŭ în »Egyetértés« din Budapesta, organulŭ oficialŭ alŭ partidei deputaţilorŭ Kossuthianĭ, pentru că organele celorlalte partide n'au avută curagiulŭ a reproduce ceea ce s'a vorbitŭ în dieta maghiară. Insĕ în nicĭ unŭ ḑiarŭ, ḑice „Luminătorulŭ«, n'am aflatŭ, ca preşedintele **Péchy** se fi admonitŭ pe escelenţa sa d. **Szontagh** pentru manifestarea amabilelorŭ sale sĕmţeminte patriotice, culturale de mai susŭ, faţă cu Românii.

*

De câtva timpŭ se urméză o viuă discuţiune între pressa russă şi englesă asupra Heratului, şi pe ḑi ce merge cestiunea se înăspresce. Guvernulŭ rusŭ a desminţitŭ sgomotulŭ că ar voi se ocupe Heratulŭ, spre a se apropia astfelŭ de India englesă. Opiniunea publică englesă, cu tótă desminterea, e neliniştită şi nu vrea sĕ crédă în lealitatea celorŭ din Petersburgŭ. Mai neliniştitorŭ pentru Englesĭ este faptulŭ, că guvernulŭ rusŭ e împinsŭ, se ḑice de opiniunea publică din Rusia se procédă cu energiă în cestiunea Heratului; ba încă în cercurile guvernamentale se consideră ca bine venită acésta, mai cu sémă că, după cum se vorbesce în Petersburg, în Herat ar esista chiar o partidă puteruică, favorabilă protectoratului rusŭ.

Interḑicerea parastasului lui Horia.

Escelenţa Sa Mitropolitulŭ Mironŭ Romanul 'şi-a înavuţitŭ seria vestitelorŭ sale circulare încă prin următorulŭ, care l'amŭ primitŭ tocmai înainte de încheierea numĕrului de faţă şi asupra căruia vomŭ reveni:

N. 8—9 Res.

Prea On. D-le Protopresbitere!

Interesele vitale ale bisericei nóstre naţionale, pentru a cărorŭ salvare sunt datorŭ sĕ mĕ espunŭ şi în firmitatea convingerilorŭ mele, ce mĕ animéză totdéuna cu ajutoriulŭ lui D-ḑeu, mĕ voi şi espune şi de aci înainte cu tótă resoluţiunea, fără nicĭ o privire la neplăcerĭ, séu chiar la prigonirile, care în situaţiunea nóstră fatală de astăḑĭ, potŭ sĕ le întêmpinŭ dintr'o parte séu alta, — îmi impun astădată datorinţa nedispensabilă, sĕ facŭ atente oficiile nóstre protopresbiteriale, şi prin ele întregŭ clerulŭ nostru parochialŭ la aceea: că nu este ertată a profaná biserica, altariulŭ pietăţii nóstre religióse şi naţionale prefăcând'o într'unŭ terenŭ alŭ luptelorŭ politice, şi acésta nu e ertatŭ nicĭ chiar atuncĭ, când ni s'ar păre, că în afacerĭ de asemenea natură umblămŭ de altcum în cea mai bună direcţiune.

Urmândŭ acestei datorinţe a oficiului meu în specialŭ atragŭ atenţiunea Titulatŭ d-tale, la o ispită nouă, carea precum aflu ni se pregătesce, **când o fóiă periodică română** căreia póte că vorŭ urmá şi altele, vine a provocá şi îndemna pe clerulŭ nostru românŭ, ca memoria unorŭ persóne, carĭ au avutŭ rolŭ tragicŭ în istoria poporului românŭ în Transilvania, sĕ o serbeze prin parastase ritualĭ, pentru carĭ aceea fóiă află de oportune chiar ḑilele sânteiorŭ păresimĭ, în carĭ ne aflămŭ.

Indemnulŭ la astfelŭ de provocărĭ suntŭ consideraţiunĭ politice şi nicidecum motive adevĕratŭ creştinescĭ, care în curăţenia lorŭ au sĕ fie ridicate peste orice alte privirĭ şi mai alesŭ peste cele ale politicei fluctuante; rĕmânândŭ fiecăruĭ creştinŭ bunŭ libertatea consciinţei şi libertatea de a cultivá în inima sa memoria bărbaţilorŭ meritaţĭ pentru naţiune şi biserică, fără ca prin demonstraţiunĭ de natura politica sĕ se profaneze sânţenia acelei bisericĭ, carea între orice împrejurărĭ politice a fostŭ şi va fi adăpostulŭ nostru în tóte năcasurile vieţei şi carea decĭ trebue cu totŭ adinsulŭ scutită de influinţele patimilorŭ, ce se ivescŭ pe terenulŭ politicŭ.

Credŭ că Titulatŭ D-ta mĕ vei pricepe de ajunsŭ şi fără alte esplicărĭ mai detaiate, cugetulŭ meu ilŭ vei afla nu numai: ci cu înţelepciunea la care multŭ contezŭ ilŭ vei şi sprijini, pentru aceea în interesulŭ instituţiunilorŭ nóstre bisericescĭ, la care ne alipimŭ toţĭ cu tótă căldura sufletului, dar carĭ prea uşorŭ potŭ suferĭ loviturĭ grele în casulŭ unorŭ rătăcirĭ nesocotite. Te provocŭ şi chiar îndatorezŭ: că atâtŭ în centrulŭ ce-lŭ ocupĭ, câtŭ şi în totŭ tractulŭ preste care eşti pusŭ ca priveghitorŭ asupra intereselorŭ bisericeĭ, sĕ fii cu cea mai ageră atenţiune şi îngrijire, ca nu cumva bisericele nóstre sĕ se prefacă — fie măcarŭ pe unŭ momentŭ — terenŭ pentru demonstraţiunĭ politice, carĭ între împrejurările actuale potŭ avea urmărĭ triste nu numai imediatŭ pentru organele locale bisericescĭ, ci în cele din urmă chiar şi pentru întregulŭ nostru organismŭ bisericescŭ.

Sibiiu, la 14 Februariu 1885.

Mironŭ Romanul,
archepiscopŭ.

ROMANII şi UNGURII.

„Orientulŭ Românŭ“ dela 14 Februariu se ocupă în articolulŭ sĕu de fondŭ de suferinţele nóstre. Reproducemŭ din elŭ următórele pasage:

»Pre când noi ne perdemŭ ḑi cu ḑi din viaţa nóstră în certe personale şi, aruncându-ne unulŭ altuia în faţă epitete carĭ de carĭ mai graţióse, ne micşorămŭ valórea morală în faţa poporului nostru; poporulŭ maghiarŭ lucréză într'unŭ singurŭ gândŭ la desnaţionalisarea poporului românescŭ de peste munţĭ.«

»**Societăţile literare** române se închidŭ fără multe formalităţĭ. In scólele române confesionale, formate prin donaţiunĭ particulare, se impune limba maghiară. Scólele sătescĭ, întreţinute de comunele românescĭ, se maghiariséză. Fondarea de scóle române chiar prin contribuirĭ particulare se împedică, refusânduli-se autorisarea; ér din fondurile statului, în carĭ îşĭ varsă punga şi trei milióne de Românĭ, nu numai nu se ajută o singură instituţiune de cultură naţională, dér se fondéză scolĭ, şi se întreţinŭ societăţĭ pentru desnaţionalisarea Românilorŭ...., cu banulŭ poporului românescŭ statulŭ corrumpe — sub titlu de premii — pe învĕţătorii sătescĭ, carĭ lucréză la desnaţionalisarea copiilorŭ românĭ. Funcţiunile statului sunt unŭ apanagiu pentru Maghiarĭ; Românulŭ ca Românŭ nu póte ocupa nicĭ unŭ serviciu alŭ statului.

»**Justiţia ungurésca** este numai pentru Ungurĭ; Românulŭ nu póte avé dreptate din momentŭ ce nu-i este permisŭ a se apĕra în limba lui, din momentŭ ce judecătorulŭ nu-i scie limba.

»Ḑiaristica română de peste Carpaţĭ e indignată la culme de modulŭ aprópe barbarŭ cum e tratatŭ Românulŭ în propria sa ţeră; dér ţipetele ḑiarelorŭ mărescŭ furia despotismului maghiarŭ şi înăspresce mĕsurile de desnaţionalisare şi asuprire... ele suntŭ luate dreptŭ pretextŭ, că Românii gravitéză în afară.

»Dér cine caută óre fericirea în afară de câtŭ acela, care nu o póte avé în casa sa? Şi décă ei ar gravitá, cine óre ar fi culpabilulŭ, decâtŭ aceia, carĭ nu permitŭ Românilorŭ a fi fericiţĭ acasă la ei? Şi cine óre e criminalulŭ, celŭ ce ar dorí a scutura jugulŭ sclăviei, séu celŭ ce în seculuŭ luminei nu se mulţămesce a se hrăni din sudórea şi sângele unui poporŭ, ci tinde a-lŭ ucide, a-lŭ estermina din charta Europei?

»Dela 904, de când nefericita Transilvaniă a primitŭ în sînulŭ sĕu pe nobilii óspeţĭ, nechemaţĭ, poporulŭ românescŭ de aci n'a fostŭ mai rĕu batjocoritŭ, ca astăḑĭ, în secolulŭ naţionalităţilorŭ. Maghiarii în furia şovinismului lorŭ au perdutŭ orĭ-ce simţŭ de dreptate; ba sunt atâtŭ de orbiţĭ, încâtŭ par a nu vedé, că înşişĭ îşĭ prepară mormêntulŭ....

»Cum credŭ, cum suntŭ atâtŭ de orbiţĭ Maghiarii de a pute numai crede, că acestŭ poporŭ s'ar puté contopi într'o rasă exotică, cum e cea maghiară? Şi décă Românii nu se potŭ stirpi, unde póte duce acésta tentativă de a ucide unŭ întregŭ poporŭ? Cum potŭ ei crede, că Românii cu tótă răbdarea lorŭ proverbială vorŭ puté până în sfârşitŭ — sĕ fie batjocoriţĭ, umiliţĭ, loviţĭ în drepturile lorŭ, în limba, naţionalitatea şi cultulŭ lorŭ?!

»N'ar fi bine óre a se lucrá din rĕspunerĭ pentru a încunjurá acestŭ amarŭ paharŭ, ce se pregătesce poporului românŭ? Sĕ ne preocupămŭ seriosŭ de acéstă cestiune: la graniţile nóstre se grămădesce multă dinamită şi o sguduire înspăimântătóre se prepară de nişte politicĭ maghiarĭ puţinŭ prevĕḑĕtorĭ!

SCIRILE ḐILEI.

Parastasulŭ solemnelŭ de aḑi, Sâmbătă, la care au oficiatŭ treĭ preoţĭ, din Cetate, din Scheiu, şi din Braşovulŭ vechiu, a reeşitŭ strălucitŭ. Fórte numerosŭ poporŭ a asistatŭ. Intre cei ce au luatŭ parte se vedeau o mulţime de costume românescĭ de ale fruntaşilorŭ din Scheiu şi din Braşovulŭ vechiu. Era unŭ momentŭ fórte sĕrbătorescŭ acela, când între luminele a peste trei sute de făclii ţinute de poporulŭ adunatŭ din tóte clasele societăţii, *escelentulŭ corŭ din cetate* de sub conducerea bravului dirigentŭ *F. Dima* intonă jalniculŭ cânteců: »Plângŭ şi mĕ tânguiescŭ« şi »Vecinica lorŭ pomenire.« Imposante erau cununele de laurĭ cu porĭ aşeḑate pe-o piramidă de pânĭ, pe care se aflau colivele. Cununele erau de-o frumseţă cum nu s'a mai vĕḑutŭ în Braşovŭ. Panglicĭ late de unŭ jumĕtate de metru din mătase grea avêndŭ colorile roşŭ, galbenŭ, vĕnĕtŭ şi una din ele albă. A fostŭ o serbare în adevĕrŭ înălţătóre de spiritŭ şi de inimă!

—0—

Mâne Dumineca în 17 Faurŭ se va ţiné adunarea generală pentru 1884 a »Reuniunei de gimnastică şi cântărĭ, la 3 óre p. m. în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ.

—0—

La adunarea ce o va ţiné reuniunea de maghiarisare ardelénă din Cluşiu la 14 şi 15 Martiu, după cum spune „Magyar Polgar“ vorŭ lua parte mai mulţĭ prefecţĭ vice-perfecţĭ şi notarĭ superiorĭ, inspectorĭ de scóle şi fórte mulţĭ deputaţĭ dietalĭ. Se vorbesce că în acéstă adunare Bela Grünwald va ţine unŭ interesantŭ discursŭ în cestiunea naţionalităţilorŭ, pentru a cărorŭ maghiarisare a juratŭ. Numita fóiă din Cluşiu provócă comitetulŭ sĕ reserve locurĭ 'şi pentru damele »patriotice,« fiindcă şi lorŭ le incumbă o parte din problemele reuniunei. Prefectulŭ comitatului Năsăudŭ-Bistriţa, baronulŭ Banffy, a declaratŭ că hotărîrea adunărei comitatense o va supune ministrului de interne, deórece prin acéstă hotărîre se rĕstrînge convicţiunea individuală a funcţionarilorŭ.

Va sĕ ḑică dela ministru cu deputaţĭ cu totŭ până la celŭ din urmă funcţionarŭ vorŭ lucrá din tóte puterile pentru maghiarisarea naţionalităţilorŭ, fiindŭ secundaţĭ de pressă prin agitaţiunile ei. Românii sĕ fie cu luare a minte.

—0—

Corespondentulŭ din Bistriţă alŭ fóiei fanatice guvernamentale »Kolozs. Közl.« s'a supĕratŭ focŭ pe Românii şi pe Saşii din comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, flindcă nu se lasă a fi maghiarisaţĭ. Sĕrmanulŭ »patriotŭ« găsesce că situaţiunea Maghiarilorŭ d'acolo se asémĕnă cu a Englezilorŭ în Chartum. E întrebarea, ḑice »Sieb. deutsch. Tagbl.«, cum prefectulŭ Banffy-paşa sĕ ajute ómenilorŭ sĕi strîmtoraţĭ de Mahdii saşĭ şi românĭ, după ce elŭ n'a admisŭ idea reuniunei de maghiarisare; orĭ e ceva neînţelesŭ în acéstă afacere?

Negreşitŭ e o apucătură şirétă sovinistică maghiară.

—0—

Unŭ sĕrmanŭ preotŭ românŭ, care plecase alaltaerĭ dela Gyorgyfalva la Cluşiu, a fostŭ jăfuitŭ, aprópe de viile Becheşului, de nisce necunoscuţĭ »cavalerĭ«, de suma de 70 fl., de bundă şi de păturile de pe cai.

—0—

Procesulŭ de pressă intentatŭ fóiei »Cyancali« de către societatea austro-francesă »Azienda« s'a terminatŭ în favórea societăţii. Charlotte Schiff a fostŭ condamnată, pentru delictulŭ de calomnia în pressă, la 7 lunĭ închisóre şi 400 fl. amendă, eventualŭ încă 40 ḑile închisóre; Moritz Fischer de asemenea pentru delictulŭ de calumniă la 7 lunĭ închisóre şi 300 fl. amendă, eventualŭ 30 ḑile închisóre. Pe lângă acésta amêndoi sĕ plătéscă cheltuelile de judecată în sumă de 3174 fl. 71 cr. în timpŭ de 15 ḑile.

—0—

»Budp. Tgblt.« comunică, că anarchiştii ar fi plănuitŭ unŭ atentatŭ asupra palatului ministrului-preşedinte Tisza. Poliţia a dispusŭ deja de câtva timpŭ, ca palatulŭ sĕ fie bine păzitŭ de poliţişti civilĭ. Sĕ nu fie óre o glumă a fóiei oposiţionale, ca sĕ sperie pe ministrulŭ?

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Roşia de Secaşŭ în Febr. 1885.

Comuna nóstră confessională greco-catol. şi-a ziditŭ unŭ edificiu pentru scólă cu mari spese, pre lângă învingerea a multe obstacule, care edificiu ar putea înfrumseţa orĭ ce opidŭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ însĕ una comuna rurală cum este a nóstră ai cărei locuitorĭ principalmente se ocupă cu agricultura.

In presente fiind preţulŭ cerealelorŭ tare redusŭ, repartiţiunĭ însĕ multe, la ce e de însemnatŭ şi contribuţiunea mai duplicată, după lucrurile nouĕ catastrale au fostŭ necapacĭ mai mulţĭ repartiţiaţĭ de a corĕspunde de unde au şi rĕmasŭ scóla fără de recuisite necesare.

Din acéstă posiţiune neplăcută şi dăunósă pentru scolarĭ voindŭ a o scăpá, 13 inşĭ cu stare mai bună ne-amŭ învoitŭ pre lângă oferirea articlilorŭ de consumare a arangiá o petrecere cu danţŭ în sala cea spaţiósă a numitei scóle, alŭ cărei venitŭ curatŭ sĕ se folosescă spre cumpĕrarea recuisitelorŭ ce lipsescŭ.

In séra primei lune a avutŭ locŭ petrecerea amintită alŭ cărei decursŭ modestia ne opresce alŭ descrie — 'lŭ lăsămŭ altora din participanţĭ — avemŭ însĕ obligaţiunea morală de-a aduce tuturorŭ participanţilorŭ mulţumita nóstră sinceră pentru concursulŭ datŭ acestei întreprinderĭ filantropice.

In specialŭ însĕ se aduce mulţămita nóstră publică acelorŭ prĕ stimaţĭ d-nĭ carĭ au solvitŭ fără de a participa din locŭ: Ilustrulŭ d-nŭ Mactachich Franciscŭ de Seethal posesorŭ 5 fl., stim. d-nŭ Farkas Zalányi pos. 1 fl. v. a., stim. d-nŭ David Kohn 1 fl. din Blaşiu: Re-

verendis. d-nŭ Alimpiu Blasianu prot. tr. 1 fl., din Besineu: stim. d-nŭ Ioanŭ Balogh dregătoriu 1 fl. din Spatacŭ. on. d-nŭ Dionisiu Velicea par. gr. cat. 1 fl. din Csik gyimes Bükk: on. d-nŭ Iosifŭ Littea teol. abs. şi docente conf. 2 fl., au solvitŭ peste tacsa intrărei, din Blaşiu: Stim. d-nŭ Basiliu Olteanŭ advocatŭ 3 fl. din Thiuru, stim. d-nŭ George Făgărăşanŭ docente conf. 1 fl. din loco: spect. d-nŭ Iosefŭ Dobolyi posesorŭ 3 fl., spect. d-nŭ Francisŭ Poppŭ subst. not. tr. 4 fl., spect d-nŭ Totŭ Kalman adj. not. 1 fl.

Venitulŭ curatŭ alŭ acestei petreceri este 48 fl. 3 cr. care se-a şi transpusŭ cassarului scólei spre scopulŭ amintitŭ.

Repeţindŭ mulţumita nóstră sinceră îi asigurămŭ de recunoscinţa micuţilorŭ în a cărorŭ favóre au sacrificatŭ obolulŭ, numele prea stimate vorŭ remâné în inima nóstră şi a lorŭ precum şi în analele scólei nóstre.

Ioanŭ Deacŭ, paroch gr. cat. şi preşed.	**Nicolae Burnete,** casariu
Simeonŭ Spataciannlŭ, controlorŭ.	**Procopiu Ivanŭ,** aranjerŭ.

Mila împĕrătéscă.

Cetitorii noştri îşi aducŭ aminte, că mila împĕrătéscă, din care se ajutorau preoţii sĕraci, a fostŭ luată fără nici unŭ dreptŭ de ministerulŭ Trefortŭ, ca s'o împartă elŭ după cum îi va plăcea şi după cum îi va conveni. Sinodulŭ archidiecesanŭ, a renunţatŭ a se'mpărţí mila în astfelŭ de condiţiuni şi a hotărîtŭ sĕ mérgă o deputaţiune a consistoriului gr. or. la Maiestatea Sa monarchulŭ, în casŭ când ministrulŭ Trefort nu va ţiné sémă de paşii ce-i va întreprinde consistoriulŭ în acéstă privinţă.

Lucrulŭ se pute sci, că Trefort nu va băga în sémă dreptele pretenţiuni ale bisericei, şi aşa consistoriulŭ s'a hotărîtŭ în fine după atâta timpŭ ca sĕ trimétă aceea deputaţiune.

După cum ni se scrie din Sibiiu, deputaţiunea şi-a fixatŭ plecarea la Viena pe aḑi Sâmbătă şi se compune din: Préсuvioşia Sa păr. archimandritŭ şi vicarŭ episcopescŭ Nicolae Popea ca conducătorŭ, şi d-nii asesori consistoriali: Zaharia Boiu, Dr. Ilarionŭ Puşcarŭ, Anania Trombitaşŭ şi Eugenŭ Brote.

Totŭ e bine că nu s'a uitatŭ.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 27 Februariu. — Deputatulŭ Ferdinand Eber se aruncà din etagiulŭ alŭ doilea în curte şi suferì grele răni la capŭ, din causa cărora murì după scurtŭ timpŭ. — In procesulŭ lui Verhovay martorii au făcutŭ deposiţiuni, că Ludwig administra cassa; banii întraţi şi adunaţi pentru Ceangăii i-au luatŭ asupră-şi, în timpulŭ absenţei lui Ludovicŭ, Iuliu. Oláh declară, că ântêia deposiţiune şi-a retras'o la stăruinţele rudeniilorŭ. Aḑi se vorŭ pertracta afacerile cauţiunei.

DIVERSE.

Conferinţa profesorului Loebel. — Astă séră Sâmbătă la órele 8, profesorulŭ Loebel din Viena va ţiné în sala scólei evangelice de fete o conferinţă literară cu următorulŭ programŭ: 1. Vilhelmŭ Tell; 2. Rosegger: Intunecimea egipténă la iluminarea cu gasŭ; 3. Saphir: Istoria naturală a anilorŭ fetelorŭ. — In sĕptĕmâna viitóre va pleca la Bucuresci, unde fiind învitatŭ telegrafice va ţiné conferinţe înaintea Curţii regale şi a coloniei germane. — Atragemŭ atenţiunea publicului asupra interesantei conferinţe de astă séră.

***

Invenţiune. — D. profesorŭ I. Wallenstein din Ploeşti lucréză de mai mulţi ani la o puşcă, invenţiune proprie a sa, care se pare menită a realisa cea din urmă dorinţă a inventatorilorŭ de acestŭ genŭ. Intocmită cu unŭ mecanismŭ simplu şi numai cu două mişcări, acéstă armă va fi una din cele mai importante născociri ale spiritului de progresŭ militarŭ în care trăimŭ. Se ḑice că îndată ce primulŭ esemplarŭ, lucratŭ chiar de d-sa, va fi gata, d. Wallenstein se va grăbi a'lŭ supune la aprobarea unei comisiuni competinte pentru a i se da unŭ brevetŭ de invenţiune.

***

Prea multe femei. — La Berlinŭ se ḑice într'una, prea multe femei! In adevĕrŭ, capitala Prusiei care, în 1874, numĕrá 18,000 locuitori de secsŭ bărbătescŭ mai multŭ de câtŭ secsulŭ femeescŭ, a vĕḑutŭ că de atunci proporţia s'a întorsă, astfelŭ că aḑi numĕrulŭ femeilorŭ este cu multŭ mai mare decâtŭ alŭ bărbaţilorŭ. Dela 1876, numĕrulŭ femeilorŭ a crescutŭ în proporţiuni alarmante. In 1877, era 14,000; în 1878, 23,000; în 1880 35,000; în 1881, 41,000 femei mai multŭ decâtŭ bărbaţi. Astăḑi, suntŭ 64,423; şi décă se scade din poporaţiunea secsului bărbătescŭ, care este de 600.516, 19,000 ómeni din garnisónă, ajungemŭ la cifra d'aprópe 82,000, ceea ce este unŭ faptŭ care sĕ înspăimânte poporaţiunea bărbătéscă.

***

Bătaia bărbaţilorŭ. — D. Adams, senatorŭ din Pensilvania, care a presentatŭ unŭ billŭ propunĕndŭ d'a restabili pedepsa bătăii pentru bărbaţii cari 'şi batŭ soţiele, ḑice că în fiecare ḑi primesce câte douĕḑeci de scrisori de felicitări şi de mulţămiri trămise de către femeile căsătorite, atâtŭ tinere câtŭ şi bĕtrâne, din tóte unghiurile statului. »Biciulŭ, a dechiaratŭ d. Adams, vorbindŭ unui raportorŭ la Harrisburg, este singurulŭ mijlocŭ pentru a pedepsi pe bărbaţii cari îşi batŭ soţiele. Pentru aceşti ómeni, o închisóre caldă şi confortabilă nu'i înspăimântă şi închiderea lorŭ póte sĕ fie o causă de nouĕ suferinţe pentru soţiile lorŭ, privându-le de susţinerea la care ele suntŭ obicinuite. Téma d'a nu li se aplicá pe spinare »acea pisică négră cu douĕ códe« este singura în stare d'a opri pe aceşti laşi, cari uitândŭ că au fostŭ crescuţi pe genunchii mamei lorŭ, cutéză a'şi bate soţiile. S'arŭ ḑice póte că legea propusă este unŭ pasŭ înapoi, dér mizerabilii cari îşi batŭ soţiile nu suntŭ justiţiabili de legea comună şi nu merită d'a fi trataţi ca ómeni demni de acestŭ nume.»

***

O sinucidere fără sinucisŭ. — In ḑilele trecute alarmase după mieḑulŭ nopţei o pretinsă sinucidere totŭ personalulŭ şi o mare parte a pasagerilorŭ unui otelŭ mare în centrulŭ oraşului Viena. La cele mai multe oteluri esistă obiceiulŭ, că la douĕ-spre-ḑece din nópte sĕ se reducă la unŭ minimum flacările gazului, astfelŭ că coridórele nu sunt tocmai desĕvêrşitŭ întunecóse, dar fórte puţinŭ iluminate. O servitóre, de curêndŭ angajată, fusese reţinută în acea ḑi de serviciulŭ sĕu până după mieḑulŭ nopţii; voindŭ a se duce în camera ei şi trecêndŭ prin coridorulŭ catului alŭ doilea, se oprì d'odată coprinsă de spaimă, scóse unŭ ţipetŭ pĕtrunḑĕtorŭ şi fugì speriată josŭ pe scară până la loja portarului. Acolo o apucară nisce spasmuri de sughiţŭ şi trecù multŭ timpŭ până sĕ se liniştéscă şi sĕ fie în stare sĕ vorbéscă; atunci comunicà personalului, adesea întreruptă de sughiţuri, că la Nr. 32 se spânḑurase unŭ omŭ d'un cârligŭ lângă uşă. In acestŭ intervalŭ se adunară în coridorŭ pasagerii catului alŭ doilea, deşteptaţi de ţipetulŭ fetei, întrebându-se unii pe alţii ce s'o fi întêmplatŭ Pe când discuţiunea asupra eventualităţilorŭ posibile ajunsese la culme, sosise otelierulŭ însoţitŭ de portarŭ şi de mai mulţi servitori, ér personalulŭ femeiescŭ se ţinea la o distanţă respectabilă la spatele bărbaţilorŭ. După câteva secunde ajunseră toţi la Nr. 32 şi aci lêngă uşă vĕḑură într'adevĕrŭ....., spênḑurată întréga garderobă a pasagerului, care, nevoindŭ ca sluga sĕ-lŭ deştepte diminéţa din somnŭ, o atârnase acolo d'unŭ cârligŭ pentru a o curăţi.

***

Unŭ ştrengarŭ de 58 ani. — Pierde-vară are pe spate celŭ puţinŭ vr'o 80 de condamnări pentru vagabondagiu. Pierde-vară nu este nici unŭ făcĕtorŭ de rele nici unŭ omŭ rĕu, dér e unŭ leneşŭ, unŭ tembelŭ, precum a spusŭ unŭ martorŭ adusŭ înaintea tribunalului. Perde-vară este de 58 de ani. — Preşed.: Dumneata n'ai nici o profesiune? — Perde-vară: Nici o profesiune?........ Nu cunoscŭ nici unŭ omŭ care sĕ aibă atâtea, amŭ învĕţatŭ cismăria, pălărieria, plăpumăria, bucătăria.... — Preşed.: Tóte profesiunile, atunci pentru ce...... — Perde-vară (urmândŭ): Amŭ fostŭ la cârciumă, la bacăniă, la cafenea.... — Preşedintele: Şi din tóte profesiunile astea, nu exerciţi nici una, eşti unŭ leneşŭ. — O voce în auditorŭ: Ţi-amŭ spusŭ eu că n'ai sĕ faci nici odată nimicŭ — Preşed.: Cine îşi permite ca sĕ vorbéscă acolo? — Perde-vară (uitându-se): Este tata. (Cititorii îşi aducŭ aminte că prevenitulŭ este de cinci-ḑeci şi optŭ de ani). — Tatălŭ: Da, sunt eu. (Inaintândŭ). Am aflatŭ dela vĕru Ghiţă că ér te-a pusŭ la dubă şi am venitŭ. — Preşed.: Eşti tatălŭ prevenitului? — Tatălŭ: Nu mai vréu sĕ mai audŭ de dênsulŭ; e o ticăloşiă ca la vêrsta de opt-ḑeci şi cinci de ani sĕ ai unŭ stricatŭ de fecior, din care nu poţi face nimicŭ. Ce creḑi că am se mĕ ţinŭ de tine până când voiu muri, ticălosule? Te mai scotŭ încă odată, dar dacă nu te laşi de drăcii, nu mai vréu sĕ sciu nimicŭ. — Preşed.: Vrei sĕ'lŭ scoţi? Se póte scóte unŭ copilŭ, dar nu se póte scóte unŭ omŭ de cinci-ḑeci şi optŭ de ani. — Tatălŭ: Ce sĕ'i facŭ, este copilulŭ meu, şi unŭ tată e în totdéuna tată. — Preşed.: A fostŭ osânditŭ de opt-ḑeci de ori pentru vagabondagiu. — Tatălŭ (uitându-se la fiu-sĕu cu severitate): Tótă viaţa ta atunci!.... n'ai sĕ faci altceva.... — Perde-vară: Veḑi că, tată.... — Tatălŭ: Ce tată; cum se póte la vêrsta de cinciḑeci şi optŭ de ani!.... dar nu te gândesci la viitorulŭ tĕu? N'am se trăescŭ cât lumea, nemernicule. (Către tribunalŭ). Ertaţi-mĕ, dar mĕ dóre inima când îlŭ vĕḑŭ că.... na, étă, acuma plânge. — Perde-vara (plângêndŭ): Hi! hi! hi!......—Tatălŭ: Dar nu mai plânge nătărăule. (Către tribunalŭ). Daţi-mi-lŭ înapoi şi am sĕ îngrijescŭ de dênsulŭ... vedeţi, nu e unŭ băiatŭ rĕu... L'am datu la o mulţime de meşteşuguri, în câtŭ m'a costatŭ ochii din capŭ; ḑeu, credeţi-mĕ, n'are nici unŭ cusurŭ. — Preşed. (către prevenitŭ): Dar, în sfêrşitŭ, cu ce trăiesci? — Perde-vară: Din meseriile care le sciu; când n'am de lucru într'o parte lucrezŭ în alta. — Tatălŭ: E îndemânatecŭ nevoie mare; îi prinde mâna la ori-ce lucru. — Preşed.: Da, dar nu vrea sĕ facă nimicŭ. — Perde-vară: Ba da, domnule preşedinte, dar n'am norocŭ: ori unde mĕ ducŭ nu mĕ ţine mai multŭ de trei ḑile. — Tatălŭ: Uite, asta este, n'a avutŭ nici odată norocŭ. — Tribunalulŭ îlŭ osândesce la o lună de închisóre. Tatălŭ (apropiindu-se): Veḑi. acum, asta sĕ te înveţe minte... Na unŭ francŭ... Vĕ salutŭ, domnilorŭ judecători (ese).

»Naţiunea.«

***

O execuţiune la Tunis. — O execuţiune capitală a fostŭ la Tunis cu o paradă destulŭ de singulară. Numitulŭ Mahomed-ben-Abdallah fusese condamnatŭ la mórte pentru o crimă fórte rară la Arabi; elŭ asasinase pe tatălŭ sĕu, şi beiulŭ hotărîse că justiţia îşi va urma cursulŭ. Deci, la 31 Ianuariu, la 7 óre diminéţa, generalulŭ Bacha-Hamba se presintă cu escortă în închisórea Habess-Djedid şi reclamă pe prisonierŭ în numele beiului. Formalităţile de scótere din închisóre fiindŭ îndeplinite, condamnatulŭ fu datŭ în mânile generalului şi apucă pe josŭ calea, care duce la Bardo. Miniştrii şi înalţii funcţionari merseră la palatulŭ beilicalŭ, pecând lucrătorii aşeḑară spânḑurătórea la piciórele marelui turnŭ de Sudŭ, şi după puţinŭ beiulŭ, însoţitŭ de copii sĕi şi urmatŭ de întréga sa casă, sosesce la rêndulŭ sĕu dela Marsa. I-se facŭ tóte onorurile, garda sună din cornuri, alteţa sa merge d'adreptulŭ în salonulŭ celŭ mare, miniştrii, generalii, toţi funcţionarii vinŭ de se aruncă la piciórele lui. Primirea terminându-se, se întroduce condamnatulŭ la mórte. Elŭ este unŭ omŭ micŭ de statură, fórte robustŭ, cu trăsăturile aspre şi sĕlbatice. Beyul îlŭ întrébă dacă în adevĕrŭ elŭ este care a ucisŭ pe tatălŭ sĕu. Mohammed-ben-Abdallah, îşi plécă capulŭ în semnŭ afirmativŭ; întrebatŭ din nou asupra mobilului crimei, de astă-dată elŭ refusă de a rĕspunde. »D-ḑeu a voitŭ astfelŭ!« ḑice alteţa sa ridicândŭ mâna în dreptulŭ feţei, cu pumnulŭ în afară şi imprimându-i o mişcare din susŭ în josŭ...... Hotărîrea este nestrămutată. Garda ia pe Mahomed, tobele scotŭ unŭ sunetŭ funebru, funcţionarii presintă armele la trecerea condamnatului, care este dusŭ în una din ogrăḑile palatului. Călăulŭ îlŭ desbracă, şi nu-i lasă ca haină decâtŭ o cămaşe fără mâneci, apoi îi légă ochii. Cortegiulŭ se îndreptà spre loculŭ supliciului. Drumulŭ ţine ḑece minute. In fine elŭ ajunge la piciórele spênḑurătorii. Mohammed-ben-Abdallah nu pare mişcatŭ de locŭ: unulŭ din ajutóre îlŭ susţine pentru a urca treptele spânḑuratorii, îlŭ pune josŭ pe podişŭ după obiceiulŭ arabŭ, cu piciórele încrucişate, ér călăulŭ îi pune laţulŭ de gâtŭ. In acelŭ momentŭ legătura căḑu de pe ochii condamnatului. Ei erau deschişi şi rătăciţi; — legătura i se pune din nou, călăulŭ se cobóră şi aruncă cu o lovitură de piciorŭ, scaunulŭ la-o parte, pe când ajutórele sale tragŭ frînghia şi ridică în susŭ pe supliciatŭ. Tobele sună şi soldaţii îşi aruncă armele josŭ şi se apropie pentru a nu perde nimicŭ din acestŭ spectacolŭ sinistru. Agonia paricidului a ţinutŭ 12 minute. Acéstă ceremoniă lugubră nu s'a terminatŭ decâtŭ la ḑece ore şi jumĕtate. Condamnatulŭ fusese scosŭ din închisóre la 7 óre.

BIBLIOGRAFIA.

Din publicaţiunile »Academiei Române« au apărutŭ:

1. *Hurmuzachi, Documente privitóre la istoria Românilorŭ.* Vol. IV, partea II. Cuprinde documente adunate din Archivele de statŭ din Veneţia cu privire la anii 1600—1650. Preţulŭ 40 lei.

2 *Hurmuzachi*, *Fragmente zur Geschichte der Rumänen.* Vol. III. Cuprinde istoria principatelorŭ române dela mórtea lui Mihai Vitézulŭ până la Constantinŭ Brancovénulŭ. Preţulŭ 8 lei.

3. *Analele Academiei române.* Seria II, tomulŭ VI, 1883—1884. Secţiunea I. Procesele verbale ale şedinţelorŭ ordinare din anulŭ 1883—1884 şi din sesiunea generală din 1984. Preţulŭ 2 lei.

4. *Analele.* Seria II, tom. VI, 1883—1884, secţiunea II. Memorii şi notiţe. Preţulŭ 4 lei.

5. *Gr. Stefănescu*, *Entomologia română.* — Coleopterele de pe domeniulŭ Rroştenii din judeţulŭ Suceava. Preţulŭ 40 bani.

Rectificare. — Corespondenţa din numĕrulŭ trecutŭ 37 alŭ foiei nóstre, de pe pagina 3, colóna 3, are data: Pesta 25 Februariu 1885, ce din erore s'a lăsatŭ afară.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 27 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.40
Rentă de hârtiă 5%	94 05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.–
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	102.60
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.80
Renta de hărtiă austriacă	83.50
Renta de arg. austr.	83.95
Renta de aurŭ austr.	107 65
Losurile din 1860	138.45
Acţiunile băncei austro-ungare	867.—
Act. băncei de creditŭ ung.	315.25
Act. băncei de creditŭ austr.	315.25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	$9.79^{1}/_{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.50
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 11 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92	—
Renta rom. amort. (5%)	$93^{1}/_{2}$	—
» convert. (6%)	$90^{1}/_{2}$	—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	100	—
» " " (5%)	91	—
» » urban (7%)	97	—
» » » (6%)	$91^{1}/_{2}$	—
» » » (5%)	85	—
Banca naţională a României	1240	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	295	—
» » » Naţională	240	—
Aurŭ	$10^{1}/_{4}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 28 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.95	Vênd.	8.98
Argint românesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	11.—	»	11.04
Imperialĭ	»	10.—	»	10.02
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	128.—	»	129.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clusiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezŏ-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezŏ-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clusiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.